

รายงานการจัดการความรู้

เรื่อง ตะเอ็ง ระวังดีดี !!

(เทคนิคการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศของผู้ช่วยแพทย์แผนไทยอย่างละมุนละม่อม)

งานส่งเสริมสุขภาพ(คลินิกแพทย์ทางเลือก ไทย-จีน)

ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์

รายงานการจัดการความรู้

1.ชื่อเรื่อง เตะอั่ง ระวังดี !!

(เทคนิคการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศของผู้ช่วยแพทย์แผนไทยอย่างละมุนละม่อม)

2.หน่วยงาน คลินิกแพทย์ทางเลือก การแพทย์แผนไทย-จีน

3.รายชื่อผู้จัดทำ

1. นางปราณี จรไกร ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ หน่วยงาน งานส่งเสริมสุขภาพ
2. นายศิวพล สุวรรณบัณฑิต ตำแหน่ง แพทย์แผนไทย หน่วยงาน งานส่งเสริมสุขภาพ
3. นายเพิ่มศักดิ์ รุ่งจิรรัตน์ ตำแหน่ง นักโภชนาการปฏิบัติการ หน่วยงาน งานส่งเสริมสุขภาพ
4. นายฐาปกรณ์ จันทรสุวรรณ ตำแหน่ง โภชนาการ หน่วยงาน งานส่งเสริมสุขภาพ
5. นางสาววิจิตรา รุกะรัตน์ ตำแหน่ง แพทย์แผนจีน หน่วยงาน งานส่งเสริมสุขภาพ
6. นางสาวณัช โหมดเทศ ตำแหน่ง ผู้ช่วยแพทย์แผนจีน หน่วยงาน งานส่งเสริมสุขภาพ
7. นางวิราวรรณ โพธิ์งาม ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หน่วยงาน งานตรวจสุขภาพเด็กดี
8. ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย 17 ราย

4. การทบทวนการจัดการความรู้

การให้บริการของคลินิกแพทย์ทางเลือก การแพทย์แผนไทย-จีน จะมีการให้บริการหัตถบำบัด หรือ การนวดรักษา ผู้ให้บริการนวดคือ ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยจะให้บริการด้วยการสัมผัส กด คลึง นวด โดยใช้เวลาอยู่กับผู้รับบริการเป็นเวลา 1 – 2 ชั่วโมง ซึ่งมีความเสี่ยงในการล่วงละเมิดเพศด้วยลักษณะต่างๆ เช่น วาจา วิจารณ์ จีบ เล่าเรื่องลามก พูดคำหยาบ พูดสวนลาม จ้องมอง แอบดู แตะเนื้อต้องตัว กอด จูบ ลูบ คลำ ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ จากการทบทวนประจำเดือนพบว่า มีเหตุการณ์การล่วงละเมิดอยู่เพียง 2-3 เหตุการณ์ ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น จีบมือ สัมผัสร่างกาย และการใช้วาจา ซึ่งเป็นปัญหาให้การรักษาไม่ต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ทำให้การให้บริการไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทางคลินิกแพทย์ทางเลือก จึงร่วม ทบทวนปัญหา และร่วมหาแนวทางการแก้ไขเหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศ ให้การแก้ไขเป็นไปอย่างนุ่มนวล ไม่เกิดความไม่พึงพอใจ ไม่เกิดข้อร้องเรียน ส่งผลให้การรักษาสารภาพทำได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

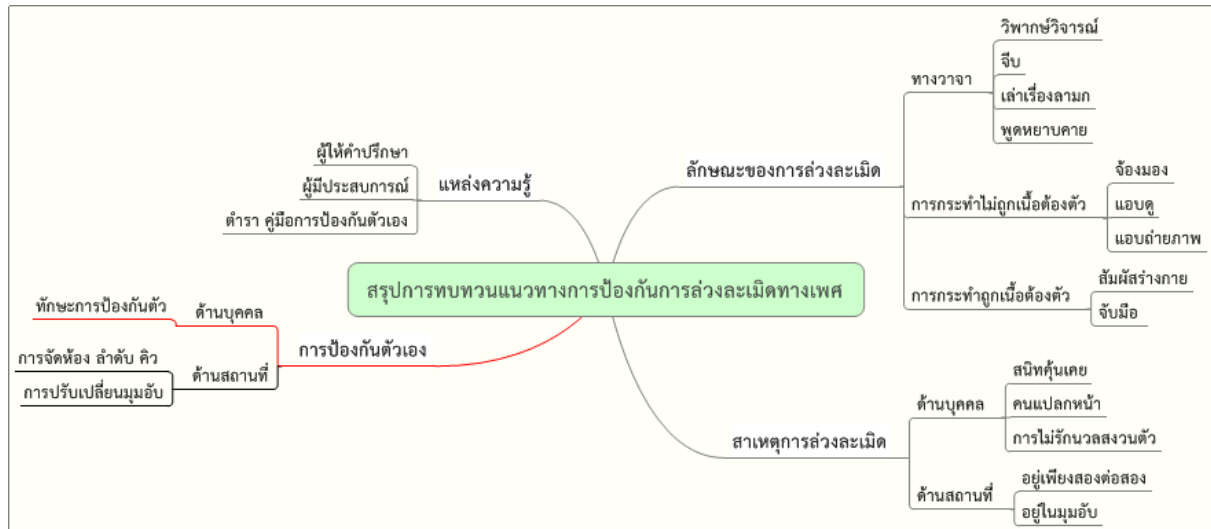
5.วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ การป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศของผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แนวทางปฏิบัติ การป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศของผู้ช่วยแพทย์แผนไทยแบบละมุนละม่อม
การสร้างและแสวงหาความรู้และการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

ปฏิบัติตามแผนการจัดการความรู้ซึ่งแผนการจัดการความรู้คือกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge management process) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน การจัดการความรู้ให้เป็นระบบโดยการรวบรวมความรู้ต่างๆที่ได้เช่น ลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศ แนวทางการป้องกัน และเทคนิคการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ จัดให้เป็นหมวดหมู่ โดยสรุปเป็นแผนผังและการคัดเลือกองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเลือกข้อที่สำคัญที่สุดที่คิดว่าต้องดำเนินการก่อนมาจัดการความรู้

คุณเอื้อ : ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3

คุณอำนวย : คุณปรานี จรไกร

คุณกิจ : บุคลากรคลินิกแพทย์ทางเลือก ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริการ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1 ความหมายและทฤษฎีพื้นฐาน ทักษะการป้องกันตัว

แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผ่านการทบทวน ปัญหาการล้วงละเมิดทางเพศกับผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

การล้วงละเมิดทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในเรื่องเพศ ไม่ว่าจะเป็นคำพูด สายตา หรือท่าที รวมถึงบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ การข่มขืนวิธีป้องกันตนเองและใช้ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกล้วงละเมิดทางเพศและแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด

สรุปผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1

การใช้ทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

1.การใช้ทักษะปฏิเสธ เป็นทักษะที่ชายและหญิงสามารถนำมาเพื่อป้องกันตนเองให้มีความปลอดภัย เมื่อเห็นว่าสถานการณ์มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงเกิดขึ้น โดยวิธีปฏิเสธ ดังนี้

- 1.1. ปฏิเสธอย่างจริงจัง ทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อจะขอปฏิเสธอย่างชัดเจน แต่ต้องนุ่มนวล ไม่ก้าวร้าว
- 1.2. ใช้ความรู้สึกมาเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล
- 1.3. การเห็นชอบและแสดงความขอบคุณ เมื่อผู้ชวนยอมรับจะเป็นการรักษาหัวใจของผู้ชวนผู้รับบริการ
- 1.4. ถ้าถูกเข้าซื้อหรือถูกสับประมาท ก้อย่าหวั่นไหว เพราะจะทำให้เสียสมาธิในการปฏิเสธอาจบอกกล่าวเพื่อให้ออกจากสถานการณ์นั้นทันที

2. ทักษะในการต่อรอง เป็นวิธีการโน้มน้าวให้ชวนปฏิบัติสิ่งอื่นแทนสิ่งที่เราไม่ต้องการ ไม่เห็นด้วย

3.ทักษะในการผันผวน เป็นวิธีการผ่อนคลายหรือยืดเวลาเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ เช่น เปลี่ยนท่าผู้รับบริการเป็นท่านนอนคว่ำทันที

4.ทักษะอื่นๆ เป็นพื้นฐานทั้งปวงที่จะใช้ป้องกันตนเอง เช่น ไม่อยู่ในที่ลับตาคน ไม่แต่งตัวล่อแหลม ไม่พูดจาขี้ขลาด ทำทนายการใช้ทักษะต่างๆ ควรได้รับการฝึกฝนให้ติดตัวจนเป็นธรรมชาติ เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่คับขันจะได้มีสติในการเลือกใช้ทักษะอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์

การทบทวนหลังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1

ควรมีการฝึกปฏิบัติในการใช้ทักษะต่างๆ ได้แก่ทักษะ ทักษะปฏิเสธ ทักษะในการต่อรอง ทักษะในการผันผวน ทักษะอื่นๆ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 2 ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะต่างๆ

วิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อ.รัชณี ปุตุตานนท์ อ.ภัทรสรรพพร ศรีวรรณ

ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เจ้าหน้าที่คลินิกแพทย์แผนไทย จีน ทั้งหมด

ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะต่างๆ โดยใช้เหตุการณ์สมมติ โดยตั้งเป็นเหตุการณ์ ที่ถูกล่วงละเมิดทางวาจา

1. ทักษะการปฏิเสธ

- 1.1. ปฏิเสธอย่างจริงจัง ทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อจะขอปฏิเสธอย่างชัดเจน แต่ต้องนุ่มนวล ไม่ก้าวร้าว
- 1.2. ใช้ความรู้สึกมาเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล
- 1.3. การเห็นชอบและแสดงความขอบคุณ เมื่อผู้ชวนยอมรับจะเป็นการรักษาหัวใจของผู้ชวนผู้รับบริการ
- 1.4. ถ้าถูกเข้าซื้อหรือถูกสับประมาท ก้อย่าหวั่นไหว เพราะจะทำให้เสียสมาธิในการปฏิเสธอาจบอกกล่าวเพื่อให้ออกจากสถานการณ์นั้นทันที

สรุปเหตุการณ์สมมติ

- ถ้าผู้รับบริการถูกเนื้อต้องตัวผู้ช่วยแพทย์แผนไทยโดยตั้งใจ เช่น จับมือ จับแขนผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ต้องแสดงอาการหวาดตัวอย่างนุ่มนวล ไม่ก้าวร้าว ให้ผู้รับบริการไม่ควรทำเช่นนี้อีก เช่น
 - ยิ้มแล้วพูดว่า อย่าทำแบบนี้เลยคะ ดิฉันรู้สึกไม่ดีคะ
 - ยิ้มแล้วพูดว่า อย่าทำแบบนี้เลยคะ ที่นี่เป็นสถานที่ราชการนะคะ
- ถ้าผู้รับบริการถูกเนื้อต้องตัวผู้ช่วยแพทย์แผนไทยบ่อยๆ ขึ้น ต้องแสดงการปฏิเสธทางวาจาอย่างนุ่มนวล และปรับเปลี่ยนท่าทาง โดยให้ผู้รับบริการนอนคว่ำ จัดแขนให้แนบลำตัวและเน้นการนวดขาและหลังด้านหลังของผู้รับบริการ จนเหตุการณ์จะดีขึ้น

2. ทักษะในการต่อรอง เป็นวิธีการโน้มน้าวให้ชนปฏิบัติสิ่งอื่นแทนสิ่งที่เราไม่ต้องการ ไม่เห็นด้วย เหตุการณ์สมมติ

ทักษะ การต่อรอง หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสาร เพื่อร่วมกันตัดสินใจและแก้ไข
ปัญหาโดยแต่ละฝ่ายจะแสดงความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็น ตลอดจนความคาดหวังของตนเองให้
ทราบ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากความตั้งใจเดิมมาคล้อยตามตนเอง โดยรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
ทักษะ การต่อรองจะต้องอาศัยทักษะการสื่อสารและทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งมีผล
ต่อการร่วมกันตัดสินใจ การยอมลดระดับความต้องการ เพื่อการคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
จากความสำเร็จของการต่อรองนี้ จะต้องเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย ซึ่งการต่อรองนั้นมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการป้องกันสิทธิของตนเอง เพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจาก
สถานการณ์นั้นๆ
2. เป็นการรักษาสีทธิของตน เพื่อแสดงถึงจุดยืนหรือความต้องการของตน ซึ่งเป็นสิทธิของ
บุคคลที่พึงกระทำ
3. เป็นการลดระดับความเสียหายหรือความสับสนเปลืองที่จะเกิดขึ้น ซึ่งถ้าไม่มีการต่อรอง
แล้ว จะเกิดความเสียหาย หรือสับสนเปลืองมากกว่านี้
4. สร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้
บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสองฝ่าย
5. เป็นกระบวนการช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้าง
ตนเองและสร้างกลุ่มอีกด้วย

6. เป็นการปลูกจิตสำนึกในหน้าที่และกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพัฒนา การจัดการและการประเมินตนเองอย่างเหมาะสมในการดำเนินชีวิต

7. เป็นกระบวนการคิด วิเคราะห์ คัดการณ ประเมินสถานการณ์ โดยใช้กระบวนการในเชิงบูรณาการทักษะชีวิต เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ในขณะเผชิญปัญหาและมีการต่อรองได้อย่างรอบคอบ

8. เป็นการก่อให้เกิดความเมตตาต่อกัน รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เคารพสิทธิผู้อื่นอันจะก่อให้เกิดการลดความขัดแย้ง และเกิดความสงบสุขในครอบครัวและสังคม

ตัวอย่างการใช้ทักษะการต่อรอง

สถานการณ์ที่ผู้หญิงถูกผู้ชายลวนลาม ผู้หญิงควรกระทำดังนี้

1. ตั้งสติให้ดี ไม่แสดงความตกใจ ความเครียดและ ความหวาดกลัวมากเกินไป
2. รับฟังข้อเสนออย่างตั้งใจ พร้อมคิดคำตอบและคำพูดโต้ตอบ โดยการขังใจตนในประเด็นต่างๆ อย่างรวดเร็วและ รอบคอบ
3. ไม่แสดงการตอบรับ หรือปฏิเสธโดยทันทีด้วยการแสดงกิริยาจากท่าทางที่ทำให้อีกฝ่ายเกิดความ รู้สึกในทางที่ไม่ดี เช่น กิริยาก้าวร้าว ดูถูก โกรธ อันจะทำให้เขาเกิดความโกรธ และก่อให้เกิดความเสียหายต่อเราได้
4. การพูดหรือแสดงท่าทางเป็นมิตร และคอยหาทางปฏิเสธด้วยคำว่า "ขอโทษ" หรือ "เสียใจ" ที่เราไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเขาได้
5. แสดงความรู้สึกรักของตนเองพร้อมให้เหตุผล โดยแสดงถึงข้อดี ข้อเสีย ที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์นั้น ๆ
6. รู้จักผัดผ่อนหรือหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ เช่น การขอให้เขาหยุดการกระทำนั้นแต่ผัดผ่อนไว้โอกาสหน้า พยายามออกไปจากสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยนั้น
7. พยายามใช้ทักษะการสื่อสารด้วยคำพูดที่จะทำให้ตัวเองรอดจากสถานการณ์นั้นให้ได้ก่อน เช่น การพูดหลอกล่อเพื่อเอาตัวรอด
8. มีการยืดหยุ่นบ้าง รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา คล้อยตามบ้าง จะช่วยให้การต่อรองมีผลมากยิ่งขึ้น

ผู้รับบริการชวนคุยเรื่อง ตลก ลามก อนาจาร แบบสนุกสนาน

ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย : ไม่ควรคุยต่อยอด ทำหน้านิ่ง เงียบ เพื่อให้ผู้รับบริการทราบว่า เราไม่ชอบสนทนาเรื่องแบบนี้ หรือชี้แจงให้ผู้รับบริการทราบว่าในห้องรักษามีระเบียบ งดใช้เสียงดัง โดยใช้คำพูดแบบสุภาพ นุ่มนวล ว่า ดิฉันรู้สึกว่า ห้องนวดของเราจะเสียงดังไปแล้วนะคะ เดี่ยวหัวหน้าจะดุดิฉันนะคะ หรือห้องนวดของเราจะเสียงดังไปแล้วนะคะ เดี่ยวเสียงจะไปรบกวนห้องอื่นนะคะ

หากมีโอกาส ให้นิมน้าวไปคุยเรื่องอื่น : ให้ถามถึงเรื่องอาการที่เจ็บป่วยหรือบริเวณที่นวดอยู่ว่า ตรงนี้ปวดไหมคะ ดิฉันเห็นมีว่า บริเวณนี้ อาการตึงมากๆเลย ค่ะ เคยปวดบริเวณนี้บ้างไหมคะ

3. ทักษะในการผ่อนผ่อน เป็นวิธีการผ่อนคลายหรือยืดเวลาเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ เช่น เปลี่ยนท่าผู้รับบริการเป็นท่านอนคว่ำทันที

ผู้รับบริการชวนคุยเรื่อง ตลก ลามก อนาจาร แบบสนุกสนาน หรือผู้รับบริการ ลวนลาม จับมือ ขับแขน จับบริเวณร่างกาย ให้ค่อยๆปรับท่าผู้รับบริการเป็นท่านอนคว่ำ หรือ ขออนุญาตออกมาเอาลูกประคบ เพื่อหลีกเลี่ยงและยืดเวลาให้ผู้รับบริการเปลี่ยนความตั้งใจ

4. ทักษะอื่นๆ เป็นพื้นฐานทั่วไปที่จะใช้ป้องกันตนเอง เช่น ไม่อยู่ในที่ลับตาคน ไม่แต่งตัวล่อแหลม ไม่พูดจาขี้ขลาด ทำทนายการใช้ทักษะต่างๆ

การไม่อยู่ในที่ลับตาคน : เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล ต้องจัดห้องแยกผู้รับบริการชาย หญิง และหลีกเลี่ยงการจัดให้ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยอยู่กับผู้รับบริการชาย หรือ หญิง สองต่อสอง

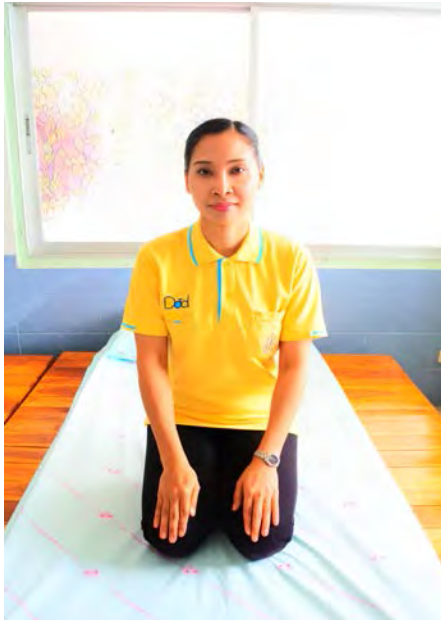
ไม่แต่งตัวล่อแหลม : มีระเบียบการแต่งกายที่เหมาะสม ได้แก่

เสื้อ : เสื้อไม่คับ หรือหลวมเกินไป ติดกระดุมเสื้อครบทุกเม็ด เสื้อไม่สั้น ขณะก้มลงนวดคอเสื้อไม่ย้อยลง และเสื้อด้านหลังบริเวณเอวไม่เปิดขึ้นจนเห็นหลังหรือสะโพก

ทรงผม : รวบตึง ตัดเน็ต ไม่ปล่อยผมยาว

กางเกง : ใส่กางเกงเอวสูง ไม่รัดรูตจนเกินสมควร เวลาก้มลงนวดกางเกงไม่เลื่อนลงจนเห็นบริเวณหลังหรือสะโพก

ด้านการแต่งกายที่เหมาะสมสำหรับผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

ด้านหน้า

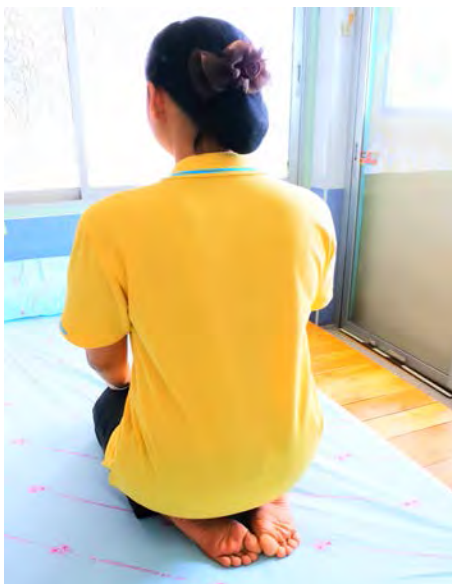
ผม : รวบตึง

กระดุมเสื้อ : ติดทุกเม็ด

เสื้อ : ไม่รัดรูปเกินไป

กางเกง : เวลานั่งไม่รัดรูป รัดตึงเกิน

เป็นกางเกงเอวสูง

ด้านหลัง

ผม : ไม่ปล่อยผมรุ่มร่าม รวบผมตึง ตัดเน็ต

เสื้อ : ชายเสื้อยาวปิดถึงสะโพก

ขณะทำการนวด (ในท่าก้ม)

เสื่อ : ปิดสะโพกและหลัง ไม่เปิด ลอย ขึ้น

กางเกง : ไม่เลื่อนลง และไม่ตึงเกินควร

สรุปผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 2

ได้ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะต่างๆ แบบเหตุการณ์สมมติ ทั้งด้านการแต่งการที่เหมาะสม การใช้ทักษะ ปฏิเสธอย่างนุ่มนวล เพื่อป้องกันการเปิดข้อร้องเรียน

การทบทวนหลังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 2

ควรมีการฝึกปฏิบัติจริงในทักษะการป้องกันตัว นุ่มนวล ละมุน ละมัย กรณีที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ด้วยวาจา หรือ เชิญผู้มีประสบการณ์มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งต่อไป และควรทบทวนทำ นวดที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดมาเพื่อสรุปให้ผู้มีประสบการณ์ได้ให้คำแนะนำและวิธีป้องกัน

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 3 เรียนรู้ฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะการป้องกันตัวพื้นฐาน

โดยเชิญผู้มีประสบการณ์มาร่วมให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกปฏิบัติจริง

วิทยากร : จ.ส.ต.ธนภัทร วิเศษทักษ์ และ จ.ส.ต.เจตนิพัทธ์ ชาตรี

สภ.เมือง จังหวัดนครสวรรค์

ให้ความรู้ด้านกฎหมายการป้องกันตัว และเทคนิคการป้องกันตัว ขณะปฏิบัติงาน กรณีถูกลวนลามด้วยการจับมือ จับแขน หรือบริเวณร่างกาย ในทำนองที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิด

สิ่งที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 3

1. กฎหมายการป้องกันตัว เช่น ต้องทำเพื่อป้องกันตัวเท่านั้น หากทำโดยไม่มีสาเหตุ ผู้รับบริการสามารถแจ้งความเอาผิดเราได้
2. ส่วนใหญ่แล้วการล่วงละเมิดจะเกิดกับผู้รับบริการและผู้ช่วยแพทย์แผนไทยที่สนิทสนมกัน ซึ่งยากต่อการปฏิเสธ อาจจะทำได้โดยไม่ตั้งใจ หรือตั้งใจ ควรแสดงออกให้ชัดเจนว่าไม่พึงพอใจในการกระทำ หรือไม่ชอบ
3. ทำพื้นฐานในการป้องกันตนเองเมื่อถูกล่วงเกินพร้อมฝึกทดสอบปฏิบัติ

ทำป้องกันตัว และเทคนิคที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

1. เทคนิคการดึงมือ (กรณีโดน ล้อคมือ ขณะνωดตัดที่นิ้วมือผู้รับบริการ)

2. เทคนิคการปิดมือ ขณะทีνωด หรือฝ้งเข็ม ผู้รับบริการเอามืออีกข้างมาโอบด้านหลัง

3. เทคนิคการบิดมือ พลิกตัวผู้รับบริการ กรณีผู้รับบริการล่งละเมิดในทุกๆท่า

การทบทวนหลังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 3

ทำป้องกันตัวบางท่า ยังคงต้องปรับมาใช้ เนื่องจาก วิทยากรฝึก สอนเทคนิคที่ใช้กับตำรวจ สำหรับจับผู้ร้าย เพราะฉะนั้นท่าทางในหลายๆท่า จะออกมาดูรุนแรงและไม่ละมุนละม่อม จึงต้องมีการปรับให้นุ่มนวลขึ้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งต่อไป

ควรปรับเปลี่ยนท่าที่เสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิด เช่น มีการเข้านวระหว่างขาผู้รับบริการ หรือท่าที่ต้องใช้ร่างกายสัมผัสผู้รับบริการโดยตรง ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งต่อไป

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 4 ทบทวนท่าที่มีความเสี่ยงทำการปรับเปลี่ยน และประยุกต์ทำป้องกันตัวให้ละมุนละม่อม

ขั้นตอนโดยทำกิจกรรมทบทวนท่าทักษะป้องกันตนเองที่ได้เรียนรู้พร้อมฝึกปฏิบัติให้กับทุกคน หลังจากนั้นทำการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้โดยประยุกต์ปรับเปลี่ยนท่าการนวดที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการกระตุกอารมณ์ทางเพศและทำป้องกันตนเองให้ละมุนละม่อมเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ โดยท่าที่ใช้ต้องถูกต้องตามหลักการนวดรักษาและมีความเหมาะสม

สิ่งที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 4

1. มีการปรับเปลี่ยนท่าที่มีความเสี่ยงจำนวน 8 ท่า
2. ประยุกต์เทคนิคการป้องกันตัวแบบละมุนละม่อมได้ 3 ท่า

ท่าที่ปรับเปลี่ยนการนวดรักษาที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

ท่าเดิม : ตั้งหัวเข่าขึ้นโดยวางอยู่ระหว่างขาผู้นวด

ท่าใหม่ : ตั้งเข่าขึ้นโดยวางด้านข้างขาผู้นวด

ท่าเดิม : ยืดเหยียดหลังผู้รับบริการด้วยการโน้มตัวทับ

ท่าใหม่ : ใช้หมอนรองทำการยืดเหยียดหลัง

ท่าที่ปรับเปลี่ยนการนวดรักษาที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

ท่าเดิม : นวดมือ โดยจับมือผู้รับบริการวางบนขา

ท่าใหม่ : นวดมือผู้รับบริการโดยวางมือที่เบาะนวด

ท่าเดิม:ยัดเหยียดหลังผู้รับบริการโดยไม่รองหมอน

ท่าใหม่:ใช้หมอนรองก่อนยัดเหยียดหลัง

ท่าที่ปรับเปลี่ยนการนวดรักษาที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

ท่าเดิม:อยู่ด้านหน้า กดจุดบริเวณด้านหน้าหัวไหล่

ท่าใหม่: อยู่ด้านหลัง กดจุดบริเวณด้านหน้าหัวไหล่

ท่าเดิม : ท่ายกเหยียดขา อยู่กลางระหว่างขา

ท่าใหม่: ตั้งเข่าอยู่ด้านข้าง และยกขาขึ้นเหยียด

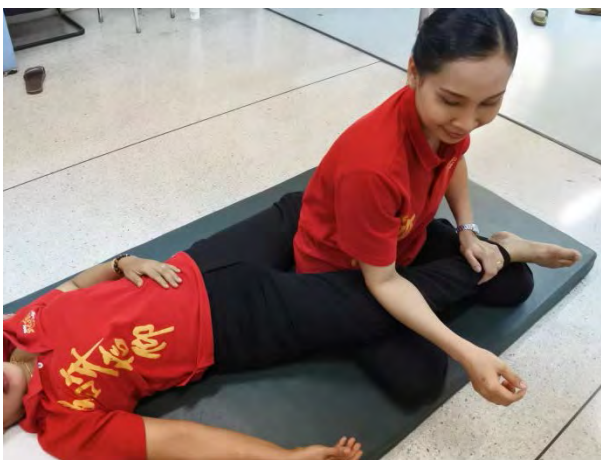
ท่าที่ปรับเปลี่ยนการนวดรักษาที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

ท่าเดิม: ทำนวดต้นขา โดยเข้าระหว่างขา

ท่าใหม่: อยู่ด้านข้าง งอขาผู้รับบริการ และนวด

ท่าเดิม: ทำกึ่งสอก โดยเข้าไปอยู่ระหว่างขา

ท่าใหม่: กึ่งสอก โดยอยู่ด้านข้าง

เทคนิคทำป้องกันตนเองด้วยความละมุนละม่อมที่ 1

กรณีผู้รับบริการโอบหลัง (ทำหันหลัง)

1. ให้ผู้นวดใช้มือหรือข้อศอกค่อยดันแขนผู้รับบริการออก

2. กรณีผู้รับบริการ ยังมีพฤติกรรมต่อเนื่อง หลังจากค่อยๆดันแขนออกแล้ว ค่อยๆจับแขนและมือพลิกขึ้นแล้วทำการนวดแขนต่อเนื่อง โดยให้เนียนไปกับท่านวด และนวดอย่างนุ่มนวล

เทคนิคทำป้องกันตนเองด้วยความละมุนละม่อมท่าที่ 2

กรณีผู้รับบริการโอบด้านหลัง (ท่าหันหน้า)

ใช้ข้อศอกหรือมือค่อยๆ ดันออกโดยดันมือผู้รับบริการไปอีกด้านและค่อยๆ พลิกตัวให้ผู้รับบริการนอนตะแคง
หันหน้าไปอีกทาง ทำการนวดหลังอย่างนุ่มนวลโดยมียังลือคแขนผู้รับบริการไว้อยู่

เทคนิคทำป้องกันตนเองด้วยความละมุนละม่อมท่าที่ 3

กรณีนิ้วมือ แล้วผู้รับบริการถือมือ

ใช้มืออีกข้างจับข้อมือผู้รับบริการอย่างนุ่มนวล เหยียดนิ้วนิ้วงอออก และค่อยดันมือในทิศทางสวน

กรณีที่ไม่สามารถดึง ออกได้ ให้ค่อยโน้มมือผู้รับบริการขึ้น พลิกแขนขึ้นด้านบน และทำการนวดต้นแขนอย่างนุ่มนวล ค่อยๆดึงมือออก

การทบทวนหลังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 4

ควรมีการทดสอบภาคปฏิบัติ เพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจพร้อมฝึกภาคปฏิบัติ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 5 ทดสอบปฏิบัติโดยให้สาธิตและอธิบายท่าทางประกอบ และผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนให้คำแนะนำ

สิ่งที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 5

1. การใช้เทคนิคป้องกันตัว อย่างถูกต้อง ถูกวิธี ของแต่ละคน ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยสามารถใช้ท่าทางได้อย่างถูกต้องร้อยละ 100
2. เพิ่มเทคนิคพิเศษ กรณีที่ตึงมือ ตึงไม่ออกและปรับดันแขนคนไข้ไม่ขึ้น ให้เพิ่มการกดจุดสัญญาณบริเวณแขน จุดนี้จะช่วยให้ผู้รับบริการมีอาการร้าว ขา และปล่อยมือ ไม่เป็นการทำที่รุนแรง จะเป็นเหมือนการกดจุดสัญญาณที่แขน

การทบทวนหลังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 5

1. ควรมีการจัดรวบรวมความรู้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละครั้งให้เป็นคู่มือการทำงาน และทำป้ายประชาสัมพันธ์ และคู่มือการปฏิบัติงาน
2. จัดทำแบบฟอร์ม รายงานความเสี่ยงด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการเพื่อเก็บข้อมูล
3. จัดทำตัวชี้วัดข้อร้องเรียนด้านพฤติกรรมบริการ ต้องไม่เกิดข้อร้องเรียนในกิจกรรมการป้องกันตนเอง และผู้รับบริการไม่ได้รับบาดเจ็บ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ ครั้งที่ 6 ทบทวนหลังทำกิจกรรม After Action Review (ทบทวนหลังทำกิจกรรม, ถอดบทเรียน, สรุปผล)

สิ่งที่ตามคาดหวัง

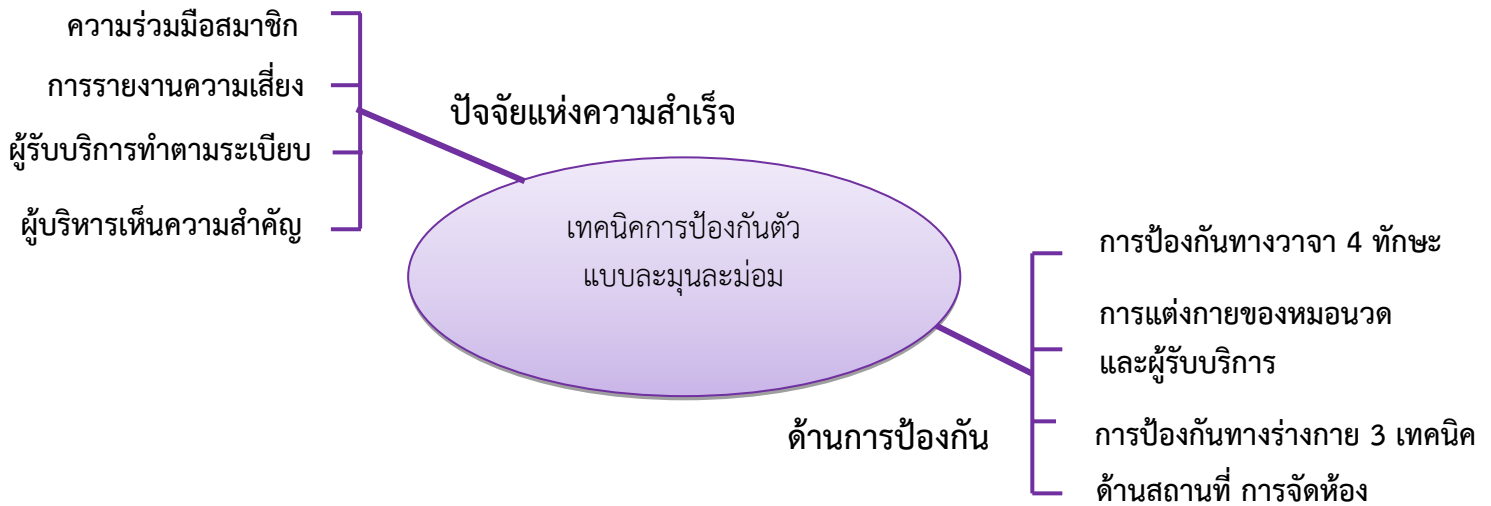
- แนวทางและคู่มือการป้องกันตนเองของผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

สิ่งที่ไม่ได้ตามคาดหวัง -

สิ่งที่เกินความคาดหวัง

- เทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่สามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

ถอดบทเรียนจากกิจกรรมทั้งหมด และปัจจัยแห่งความสำเร็จ

6.2 กระบวนการและเครื่องมือ

ในด้านกระบวนการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน โดยมีกระบวนการต่างๆ ได้แก่

2.1 บ่งชี้ความรู้ มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการจัดตั้งทีมงานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เพื่อร่วมกันดำเนินการวางแผนและจัดกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายโดยการทำงานมีการมีส่วนร่วม คือผู้รับผิดชอบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันสกัดเอาปัญหาสำคัญออกมา เพื่อวางแผนแนวทางแก้ไขร่วมกัน

2.2.การสร้างและแสวงหาความรู้ โดยวิธีการดึงเอาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น ความรู้จากผู้มีประสบการณ์ได้แก่ การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนั้นมีการทบทวนวรรณกรรม ความรู้จาก Internet หนังสือ งานวิจัย หรือความรู้บางส่วนความรู้ที่ยังขาดอยู่มารวบรวมไว้ในงาน เช่น ทักษะการป้องกันตัว ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการโน้มน้าว และทักษะที่สำคัญในการป้องกันการถูกล่วงละเมิด

2.3.การจัดความรู้ให้เป็นระบบ เนื้อหาความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาแล้วจะมีการแบ่งประเภทความรู้โดยจัดเป็นแฟ้มเอกสาร บางเรื่องทำเป็น Mine mapping เพื่อให้การค้นหาได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วและทุกคนสามารถเปิดดูได้ และหลังโครงการเสร็จสิ้นจะมีการนำความรู้จัดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถดูได้ตามระบบที่จัดไว้

2.4.การประมวลและกลั่นกรองความรู้ มีการจัดการความรู้ มีการทบทวนก่อนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสรุปผลและทบทวนหลังจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการถอดบทเรียนทั้งเป็นข้อๆและ Mine map จัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงานและคู่มือเพื่อสามารถนำมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.การเข้าถึงความรู้ มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ทั้งในหน่วยงาน บอร์ดความรู้

2.6.การแบ่งปันแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ มีการเผยแพร่ในหน่วยงานได้แก่ Facebook กลุ่ม KM ของ ศูนย์อนามัยที่ 8 การใช้บอร์ดความรู้

2.7.การเรียนรู้ (Learning) นำแนวทางการปฏิบัติมาใช้ต่อเนื่องในกาให้บริการในปี 2560 และเก็บเป็นสถิติตัวชี้วัด เก็บข้อมูลผลกระทบของการใช้เทคนิคการป้องกันตัว เช่น ข้อร้องเรียน หรือ จำนวนผู้รับบริการที่ได้รับการบาดเจ็บจากการป้องกันตัว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและเทคนิคการป้องกันตัวในปีต่อไป

6.3 การวัดผล

จำนวนที่ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยใช้ตั้งแต่เดือนเม.ย.59 – มิ.ย.59 ถูกล้วงละเมิดทางวาจา 2 ราย ใช้ทักษะ 2 ครั้ง คือทักษะการปฏิเสธ ถูกล้วงละเมิดด้วยการจับแขน และมีมือ 2 ครั้ง ใช้เทคนิคการป้องกันตัวแบบละมุนละม่อมไป 2 ครั้ง สามารถหยุดสถานการณ์ขณะนั้นได้ โดยผู้รับบริการไม่ได้รับบาดเจ็บและไม่มีข้อร้องเรียน

ผลประเมินตามตัวชี้วัด

- 1.ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยสามารถใช้แนวทางการป้องกันตัวได้อย่างถูกต้องร้อยละ 100
- 2.ไม่เกิดข้อร้องเรียนในผู้รับบริการ ที่ถูกใช้วิธีป้องกันตนเอง ร้อยละ 100
- 3.ผู้รับบริการไม่ได้รับบาดเจ็บจากการป้องกันตัวเองของผู้ช่วยแพทย์แผนไทยร้อยละ 100

6.4 การสื่อสาร

การประชุมชี้แจงหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในคณะทำงาน ภายในหน่วยงาน และอาจถึงหน่วยงานอื่นๆ ในด้านการให้บริการเพิ่มเติมจากเดิม

6.5 การยกย่องชมเชยและการให้รางวัล

6.6 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การปรับเปลี่ยนแนวทางการนวด ในท่าที่เสี่ยง ท่าที่ไม่เหมาะสมเช่น การเข้าระหว่างขาผู้ป่วย รวมถึงการปรับเปลี่ยนตัวเองผู้ช่วยแพทย์แผนไทย เช่น การแต่งการ การเลือกซื้อเสื้อผ้า กางเกง และการใช้วาจาที่เหมาะสม

7 การประมวผล / กลับกรองความรู้

1. ได้แนวทาง และคู่มือการป้องกันตัวเองจากการล้วงละเมิดทางเพศอย่างละมุนละม่อม 1 ฉบับ
2. ได้วิธีการประเมินผล ประสิทธิภาพของคู่มือ เทคนิคการป้องกันตัวอย่างละมุนละม่อม

8 กระบวนการนำไปใช้และเผยแพร่

การเผยแพร่ในหน่วยงานได้แก่ Facebook กลุ่ม KM ของ ศูนย์อนามัยที่ 8 การใช้บอร์ดความรู้

9 การพัฒนาต่อยอด

- นำรูปแบบไปใช้ในปีงบประมาณ 2560 และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพเพิ่มเติม
- พัฒนาต่อยอดเป็นสื่อการเรียนรู้ รูปแบบ Animation หรือวิดีโอ
- พัฒนาต่อยอดเป็น R2R เพื่อเก็บข้อมูลและสถิติมาพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง เช่น การออกแบบแบบรายงานความเสี่ยง และเก็บสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ ว่า ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อเหตุการณ์การล่งละเมิดส่วนใหญ่แล้วบุคคลที่สนิทกัน รู้จักคุ้นเคยกันดี จะมีพฤติกรรมการล่งละเมิดทางเพศมากกว่าไหม เพื่อนำสถิติมาปรับปรุงรูปแบบ หรือพัฒนาระบบคัดกรองผู้รับบริการนวดที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น